KURJER WARSZAWSKI

D. 28. Października.
CZWARTEK.
ROK 1830.

№ 290.

WSPOMNIENIA.
Zgon Andrzeia Batorego Kardynała 1598.

N. PAN raczył, JPani Tekli *Wilczkowej* Wdowie, przez wzgląd na zasługi wojskowe 5ciu iej synów, zmarłych, będącej w stanie ubóstwa, przeznaczyć do zgonu rocznie 1500 zł.

Dziełko *Nauka Chrześcjańska*, dla użytku Instytutów wychowania *Płci Żeńskiej* w kraiu, przez X. Piotra *Błachowicza* Lektora OO. *Bernardynów* Warszaw: i Nauczyciela Religji w Pensjach i Szkołach wyższych w Stolicy, ułożone, przez właściwą władzę Duchowną rostrząsane i za użyteczne uznane, drukiem ogłoszone zostało. Dziełko to mogące rozszerzyć i ułatwić nabycie gruntownych zasad Religji, ze względu zastosowania onych do obowiązków domowych i spółczesnych, nietylko wszystkim Instytutom wychowania w kraiu istnieiącym, do użycia polecone, ale nawet i w domu wychowuiącym się *Panienkom* nader potrzebne, sprzedaie się w Sklepie Ubogich, w domu Towarzystwa Dobroczyn:, na Krakowskiem Przedmieściu, za nader przystępną cenę to iest złp: 3.

W tych dniach zeszła z tego świata ś. p. W. Bronisława z Dzwonkowskich *Kraiewska* po 6ściomiesięcznej słabości. Słodka w pożyciu, uprzejma w towarzystwie, umiała sobie iednać przyiacioł, kochaiąca swą familją i od niej kochana poniosła z sobą do grobu żal iej nieutulony. Zawcześnie śmierć przecięła pasmo dni iej życia, a stratę tę ci tylko ocenić i uczuć mogą, co ią bliżej poznać mieli sposobność. Pokój iej cieniom. — J...

W Księgarni A. Brzeziny i Komp: są do nabycia: 1) *Gra w młotek i dzwonek* zabawa mogąca się zastósować równie do małej i do większej kompanji, z 5 litogr: tabl: i z 8miu kośćmi w futeraliku, złp. 5. — 2) *Loteryjka Klassyczna*, gra w tabliczkach z wierszami, bardzo zabawna, w futeraliku, zł. 6 gr. 20.— 3) *Wyrocznia czyli zabawa płci pięknej*, ułożona przez Bon: *Kostrzębskiego*, zawieraiąca 36 kart z 72 przedmiotami, w futeraliku zł. 5.

Już 8my zbrodniarz z 12stu uszłych z Prochowni został złapany. Uięto go w *Alexandrowie* w Obwo: Łęczyckim. On pierwszy podał innym sposób ucieczki.

Kalendarz domowy A. Gałęzowskiego i Kom: wyjdzie w pierwszych dniach przyszłego miesiąca. Osoby handluiące, chcące go zakupić partjami, zechcą się wcześnie zgłosić do Kantoru Drukarni przy ulicy Żabiej Nr 472, końcem zamówienia żądanej ilości exemplarzy i postawienia przez to Redakcji w możności zadosyć uczynienia powszechnym żądaniom.

Wczoraj znaczna liczba osób znajdowała się w Teatrze Narodowym dla słyszenia *Spiewaków Alpejskich.* — Z przedstawienia obu Komedji Publiczność była zadowoloną. JPani *Ledóchowska* przywołana.

Podpisany Nauczyciel *Tańców*, wróciwszy z *Rossji* ma zaszczyt uwiadomić osoby życzące brać lekcje, iż nowy kurs tańców rozpocznie w dniu 29 b. m. przy ulicy Krakowskie Przedmieście w domu W. *Tarnowieckiego* pod Nr 450 na przeciw Klasztoru OO. *Bernardynów* na 1szem piętrze. Sale codziennie otwarte będą o godzinie 6 wieczorem, gdzie mnie zawsze zastać można. — *Karol Gebel.*

Tej iesieni *Grzyby* bardzo obficie zrodziły; tanio ich było można nabyć w *Warszawie*, lecz wydarzyło się kilka przypadków z powodu tychże grzybów, gdyż nastąpiły choroby, ieśli używano za pokarm bez różnicy prawdziwych od szkodliwych. Umieszczamy sposób ogłoszony przez kilka pism, zapomocą którego ta różnica rozpoznaną być może. »Razem z grzybami gotować zwyczajną cebulę białą, pozbawioną zewnętrznej pokrywy. Jeżeli kolor cebuli zamienia się na błękitny lub brunatny, przechodzący w czarny; uważać to należy za skazówkę, iż między użytemi grzybami, znajduią się iadowite. Jeżeli zaś po ugotowaniu grzybów, cebula zatrzymuię swój biały kolor; można nie obawiać się przypadku, ze strony przygotowanych grzybów na pokarm.»

Dziś rano ciepła stopień 1. Wczoraj w poł: 4. — Słota. Wicher. Grad.

We wsi *Żychlin* w Wdztwie *Kaliskiem* Obwodzie *Konińskim*, należącej do dóbr JW. Kasztela: *Bronikowskiego*, zabito bardzo rzadkiego w naszym kraiu ptaka, zwanego *Kaczką* a raczej *Gęsią erdredonową* (Anas moblissima Lin.) Ojczyzną tych ptaków są brzegi odległych lądów na północy, gdzie niezliczonemi stadami przebywaią i gnieżdżą się nad samem morzem. Tak lubią towarzystwa, że nawet gniazdo iedna niedaleko od drugiej umieszcza. Wszystkie o iednym czasie te gniazda zakładaią o iednym ie kończą, a co większa, codziennie wszystkie razem na żyr z gniazd swoich schodzą, razem wracią. Że zaś ostrość tamecznego klimatu zniszczyłaby, zwłaszcza zalęgłe ich iaia, w chwili gdy ie na żyr odchodząc, opuszczą, przeto natura wpoiła w te ptaki szczególniejszą troskliwość, że z gniazd schodząc, każda wyskubuie sobie z pod piersi nieco puchu i gniazdo nim tymczasowie okrywa. Za powrotem każda ten puch zgarnia pod gniazdo, a potem każdego razu nowy w tymże celu z piersi wyskubuie. Ten puch znanym iest w handlu *Erdredonem*, który taką ma sprężystość, że do zrobienia całkowitej pościeli, dosyć iast 5 funtów *erdredonu*. Dla tego mieszkańcy tameczni nigdy tych gęsi nie zabiiaią, owszem podrzucaią im w przyzwoitej porze materjały na gniazda, na których gdy osiądą, psom i bydłu zbliżać się do nich niedozwalaią. Ztąd te ptaki prawie nic nielękaią się ludzi, którzy chodząc pomiędzy ich gniazdami; upatruią pory odejścia gęsi na żyr, a skoro ie wracaiące postrzegą zbieraią co żywo z gniazda warsty puchu i codzień tym sposobem ten kosztowny materjał w zamiarze przedaży zgromadzaią. *Errdredon* oskubany z ptaka nieżywego, nie ma iuż tych własności co ów na gniazdach zbierany.

Król Niderlandzki odebrał własnoręczne pismo Ojca S. w którym Jego świątobliwość wynurza przyiacielskie uczucia dla tegoż Monarchy, a nagania wszelkie niespokojności. Rozkazy Jego świątobliwości dane Duchowieństwu Niderlandz: są oraz połączone z napomnieniem o porządku i posłuszeństwie. — Rozchodzi się wieść, że część wojska *Hanowerskiego* obsadzi granice tegoż Królestwa. — W *Amszterdamie* nieznaioma osoba przesłała bankowi 5,000 zł. nider: na wsparcie skarbu publicznego. — W końcu z. m. panowały w *Algierze* okropne upały. — Cło wchodowe od zboża zagranicznego znown podwyższono w *Anglji*. — Mieszkańcy miasta *Leodjum* zdobyli tameczną cytadellę. — W *Antwerpji* znowu było zaburzenie, wojsko było przymuszone walczyć z obywatelami i to miasto zostało ogłoszone iako będące w stanie oblężenia. — Ważną wiadomość donosi gazeta Berlińska, że d. 16 b. m. Xżę *Oranji* w wydanej odezwie w-

znaie niepodległość *Belgijczyków*, wydał oraz rozkaz dzienny że oddzielenie wojska *Belgijskiego od Niderlandzkiego* niezwłocznie nastąpi. — Słychać że Kongres narodowy w *Bruxelli* ofiarować będzie Xciu *Oranji* panowanie nad kraiem Belgijskim. — Sejm Niderlandz: d. 18 b. m. został rozpoczęty w *Hadze*. —Wojska Niderlandzkie iuż opuściły *Mechlin*. —Król *Hiszpański* wydał obszerne postanowienie, iak wszyscy iego poddani w teraźniejszych burzliwych czasach maią się zachować, aby powszechna spokojność ciągle była utrzymana. Przeznaczone są surowe kary pieniężne, więzienia, wygnania a nawet i śmierci za wszelkie wykroczenia dążące do wzniecenia niespokojności, czy przez pisma, czy namowy, czy związki i t. p. — W *Madrycie* okropny odkryto spisek; pewna liczba ludzi miała strzelać pod oknami Królowej spodziewaiącej się połogu, a potem miasto rabować! — We *Francji* bardzo znacznie zmniejszono opłatę pocztową od pism perjodycznych. — Sułtan ogłosił amnestją Grekom mieszkańcom wyspy *Kandji*, umniejszył podatki i przyrzekł im swą łaskę, lecz żąda aby odtąd Grecy postępowali z Turkami po bratersku. — W *Madrycie* w Klasztorze S. *Bazylego* znaleziono w łużku okropnie zamordowanego Przeora tegoż Klasztoru! — Niektóre gazety Londyńskie uważaią że gdyby życzenie znacznej części Belgijczyków zostało dopełnionem, to iest wcielenie tego kraiu do *Francji*, na ten czas *Anglja* musiałaby wypowiedzieć wojnę *Francji*. — Wiadomo iest ile klęsk ponieśli mieszkańcy *Normandji* (we Francji) przez częste okropne pożary; teraz znajduie się w więzieniu w *Tuluzie* nieiaki P. *Berje* który na piśmie oświadczył iż wymieni osoby będące sprawcami tej straszliwej zbrodni. Wszyscy niecierpliwie oczekuią wyiaśnienia tej ważnej sprawy. — Gazeta *Hamburska* dnia 16 b. m. umieściła co następuie: „Wiadomość o zaburzeniach w *Pradze*, wśród których Kościoł luterski zburzonym został, którą z innej gazety umieściełiśmy w naszej, iest, iakeśmy urzędownie zostali zapewnieni, całkiem płonną i najmniejszego do niej nie było powodu.“ — Officer Francuzki, który służył przy wojsku wyprawy afrykańskiej, lecz wziął dymissją, za nieprzyzwoite wyrazy, z któremi się słyszeć dał w *Marsylji* na publicznych miejscach przeciw rządowi *Ludwika Filipa*, został na rozkaz dowódcy 4go okręgu, do twierdzy zaprowadzony. — Officerowie Francuz: na połowniczym żołdzie i na urlopie na czas nieoznaczony będący, wezwani zostali, ażeby w przeciągu 2 tygodni wykonali przysięgę wierności, inaczej utracą swe prawa. — Okazało się z obrachowań statystycznych, iż Belgowie, chcąc powstać w massie, wystawić mogą 810,000 ludzi od 20 do 50 lat. — Do charakterystycznych rysów Tatarów, należy, iż niemaią żebraków. Ubodzy ich, znani pod nazwiskiem *Baigusz* (ludzie bez pomieszkania), używani są do usług czeladnych; kalecków i ludzi przyciśnionych dolegliwościami wieku, muszą żywić ich familje, lub, ieżeli te niesą w stanie, duchowieństwo, które tym końcem wybiera podatek od każdej spuścizny po zmarłych.

Z Krakowa d. 23 Paźd: — Pomiędzy osobami przyiętemi do nowego Teatru, znajduią się dotąd następuiące, z mężczyzn: PP. *Nowakowski*, *Anczyc*, *Niedzielski*, *Remers*, *Smiałkowski*, *Miłkowski* i *Żebrowski*; kobiet zaś: *Szymkajłowa*, *Niedzielska*, *Nowakowska*, *Zawadzka*, *Włodkowa* i Panna *Rywoli*. Kilka ieszcze z pewnością spodziewanych i pożądanych talentów, niewymieniamy przedczasem. Roboty około Teatru idą z wielkim pospiechem. Staraniem iest nowej entrepryzy, aby wewnę-

trzne urządzenie, gustem i przyiemnością celowało. Dekoracje, ubiory, przyozdobienie sali, wspaniałe oświecenie, wybor sztuk, dobor orkiestry z celuiących artystów miejscowych i z zagranicy spodziewanych; wszystko to iest w robocie i dąży do iedynego punktu: *Odrodzenia takiego sceny, któreby stanowiło epokę, dla tej części sztuk pięknych, w naszej stolicy*. Jest nadzieia, że nawet prędzej niżeliśmy zapowiedzieli, otwartym będzie nowy teatr. Jakolwiek bądź, na zwłoce tej zyska dokładne sztuk wyuczenie, a mianowicie oper.

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Kil Pułkownik, Ostrowski Xawery Oby: 634 *Trębacka*, Weslowa Hrabini 414 *Krak: Przed:*, Waliszewski Sędzia 167 *Nowomiejska*, Grabowiecki Klemens 551 *Długa*, Piełsucki Antoni Oby: 603 *Bielańska*, Tabęcki Radca 739 *Rymarska*, Sta: Wolicki Tomasz Oby: 556 *Długa*, Szamota Antoni Oby: 2680 *Bednarska*, Marjański Doktor 394 *Krak: Przed:*.

DONIESIENIA.

Na Krakowskiem Przedmieściu na przeciw OO. Bernardynów pod Nr 447 na 2m piętrze w officynie, Osoba płci Żeńskiej mieszkać będzie od dnia 1 Listopada, ktoby sobie życzył Stołować się u niej, a to na iaką bądź cenę, niech się zgłosi przed pierwszym b. m. przytem zaręcza za porządne i smaczne gotowanie. Ktoby sobie życzył z familij oddać Studentów ze Stołem i Stancją za cenę umiarkowaną, przyjmuie.

ZEGAREK srebrny, cylindrowy, z napisem (Echappément a Cylindre) wskazuiący sekundy, oraz PIECZĄTKA wielka złota na potrójnym sznureczku iedwabnym czarnym przywiązana, idącemu do Teatru z ulicy Muranów wypadł, znalazca raczy oddać pod Nr 2193 do Gospodyni domu, a otrzyma nagrody Złotych Dwadzieścia.

W Nrze 287 Kurjera Warszawskiego umieszczono że iest MACHINA, za pomocą której ieden człowiek drzewo piłuie. Ktoby miał takową do zbycia lub kto taką robić by życzył, niechaj się zgłosi do Handlu Pana Ryng przy ulicy Nowy Swiat.

Niżej podpisana, pracaiąca za życia u Pani Papiezkiej przez lat 10, ma zaszczyt donieść że teraz przyjmuie do siebie pod Nr 489 przy ulicy Podwal i Kapitulnej różne roboty tak Kołdry do wyszywania, w najgustowniejsze desenie, iako też wyrabia Szlaki do Chustek, cernie Chustki i Szale, tak subtelnie że trudno iest do rozpoznania uszkodzonego miejsca, oraz Salopy w najmodniejszym guście. — *Zaneta Kraiewska.*

Podaie do publicznej wiadomości, iż Licytacja na Effekta czyli Dorożkę, tu w Warszawie na Targu publicznym Muranów zwanym w dniu 29 m. i r. b. o godzinie 3 z południa za gotowe pieniądze więcej daiącemu odbędzie się.— *Jan Kanty Batogowski* K.

W dniu 25 b. m. o godzinie 9 wieczor siadaiąc do Poiazdu na Nowem Mieście i iadąc do Pałacu Mniszkowskiego do Pawilonu po prawej stronie należącego do W. Dziewanowskiego, wsiadaiąc czyli wysiadaiąc zgubiony został pół SZALU czarnego Tureckiego, tyftykowego o 9ciu palmach dużych; grzeczny znalazca niech raczy oddać do Drukarni Kurjera Warszawskiego za przyzwoitą nagrodą.

Przy ulicy Nalewki pod Nr 2254, można dostać KAWJORU świeżego i różnych innych Rossyjskich Towarów. — *Jakób Krytów.*

☞ Dnia 22 po południu, w przechodzie z ulicy Elaktoralnej przez Solną na Ogrodową, zgubionym został WORECZEK z koralików z cyfrą, opatrzony zameczkiem brązowym i w nim bilet Kassowy na Złotych Polskich Sto. Łaskawy znalazca zgubę takową ieżeli złoży w Drukarni Kurjera Warszawskiego, otrzyma stósowne wynagrodzenie i podziękowanie publiczne w tymże Kurjerze.

Ostrzeżenie. — Pan Rambusch zgubił WEXEL na Złotych Tysiąc, dany p: Simon d: 26 b. m. Uprasza o oddanie do P. Bauma w Hotelu Lipskim.

☞ W Stajnich domu Hrabi Ossolińskiego na Tłomackiem znajduie się do sprzedania para Klaczy gniadych anglizowanych, pięknych do zaprzęgi dobrze wyieżdżonych, pięć karych młodych zaprzężnych, tudzież Koń Wałach kaszłanowaty wierzchowy, iak najlepiej uieżdżony, życzący sobie może ie każdego czasu widzieć.

Z Kantoru Werthejma. GŁÓWNA WYGRANA w 3ciej Klasie Zł: 12,000 padła w moim Kantorze na Nr 22,549, iako też Zł: 2500 na Nr 7259 i Zł: 1000 na Nr 4047; prócz tego wielu pomiejszych kwot na Zł: 750, 500, 300, 200 i t. d. — *A. Werthejm*, Nr 385 na Krak: Przed: w domu W. Ryxa.

TEATR ROZMAITOŚCI. Jutro 10 raz *Co głowa to rozum*. Wznowiona Komedja *Król Migdałowy* i 7 raz *Ja i On*.